

менительної діяльності: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / И.Л. Невзоров. – Х., 2003. – С. 46). На наш погляд, у даному випадку відбувається підміна понять «правова діяльність» і «правові відносини». Із наведеної цитати випливає, що принципу законності мають дотримуватися суб'єкти, «втягнуті у правову діяльність». Публічна фінансова діяльність безсумнівно є правовою діяльністю, тобто органи публічної влади – суб'єкти фінансових правовідносин мають у своїй діяльності дотримуватися принципу законності. Проте не слід забувати, що у фінансовому праві окрім суб'єктів фінансової діяльності, є й інші суб'єкти – фізичні та юридичні особи, яких не слід «вплітати» у фінансову діяльність державно-владних органів, тобто вони не є учасниками цієї діяльності, адже вони у фінансових правовідносинах (як і в будь-яких інших правовідносинах) мають дотримуватися принципу законності. Отже, законність як загальноправовий принцип – це не лише принцип діяльності суб'єктів, втягнутих у правову діяльність, а й інших суб'єктів правовідносин.

У фінансовому праві, коли йдеться про принцип законності, як правило, зазначається, що він є принципом фінансової діяльності. На наш погляд, досить логічним є розмежування принципів фінансового права та фінансової діяльності і нам важливо окреслити особливості реалізації кожного принципу не лише в діяльності, а і у фінансовому праві взагалі.

Вважаємо, що у фінансовому праві і фінансовому процесі вся публічна фінансова діяльність має відповідати принципу законності. Законність дій (тобто, коли діяльність суб'єктів фінансових правовідносин відповідає принципу законності) не слід плутати із підзаконністю. Остання, у свою чергу, стосується, наприклад, нормативно-правових актів, положення яких мають відповідати фінансовим законам та/або нормативно-правовим актам органів виконавчої влади вищого рівня. Принцип законності як загальноправовий принцип у фінансовому праві має всеохоплююче застосування, поширюється на всю публічну фінансову діяльність, на дії всіх суб'єктів фінансового права.

Діордіца І.В.

Академія праці і соціальних відносин ФПУ, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики

ДО ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ ПРИ РОЗГЛЯДІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ-РІШЕНЬ

Згідно з частиною другою статті 71 Кодексу адміністративного судочинства України в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову.

Виходячи зі змісту наведеної норми, саме на податкові органи покладається обов'язок надати достатні докази на обґрунтування висновків про порушення платником податків норм податкового законодавства, на підставі яких такому платникові визначено відповідні грошові зобов'язання.

При цьому, досліджуючи зазначені обставини справи, суд не повинен обмежуватися виключно доказами, що подані сторонами у справі. Виходячи з принципу офіційного з'ясування обставин справи, передбаченого частинами четвертою та п'ятою статті 11 КАС України, суд повинен вжити належних заходів для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування необхідних доказів з власної ініціативи.

На підставі пункту 1 частини другої статті 110, статті 114 Кодексу адміністративного судочинства України задля вжиття належних заходів із метою встановлення обставин реальності здійснення спірної господарської операції суд повинен витребувати у податкового органу або платника податків ті докази, які не надані учасниками справи, але які, на думку суду, можуть підтвердити або спростувати доводи податкового органу щодо наявності порушень з боку платника податків.

У разі ненадходження витребуваних додаткових доказів у строк, установлений судом, спір може бути розв'язано на підставі наявних у справі доказів.

Якщо позивач без поважних причин ухиляється від надання доказів на вимогу суду, а наявних у справі матеріалів недостатньо для спростування підтверджених належними доказами висновків контролюючого органу, покладених в основу ухваленого ним спірного рішення, у позові платника податків може бути відмовлено.

Якщо витребувані судом докази на підтвердження правомірності оскарженого рішення (дій чи бездіяльності) не надані відповідачем-податковим органом, суд не позбавлений права вказати на допущені таким податковим органом порушення процесуальних вимог шляхом постановлення окремої ухвали в порядку статті 166 Кодексу адміністративного судочинства України.

У разі, якщо зібраних у справі доказів буде достатньо для підтвердження доводів податкового органу щодо відсутності фактичного здійснення господарської операції, у відповідному позові платника податків щодо неправомірності визначених йому грошових зобов'язань необхідно відмовити. Водночас, відсутність або недостатність відповідних доказів з урахуванням змісту підпункту 4.1.4 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України (презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків) є підставою для висновку про неправомірність оскарженого рішення контролюючого органу.

Окрім того, одним з етапів процесуальної діяльності суду із встановлення обґрунтованості даних податкового обліку може бути встановлення зв'язку між фактом придбання товарів (послуг), спорудженням основних фондів, імпортом товарів (послуг) і господарською діяльністю платника податку. Необхідно зауважити, що відповідно до пункту 198.3 статті 198 Податкового кодексу України податковий кредит звітного періоду визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості товарів/послуг, але не вище рівня звичайних цін, визначених відповідно до статті 39 цього Кодексу, та складається з сум податків, нарахованих (сплачених) платником податку за ставкою, встановленою пунктом 193.1 цього Кодексу, протягом такого звітного періоду у зв'язку з:

- придбанням або виготовленням товарів (у тому числі при їх імпорті) та послуг з метою їх подальшого використання в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника податку;

- придбанням (будівництвом, спорудженням) основних фондів (основних засобів, у тому числі інших необоротних матеріальних активів та незавершених капітальних інвестицій у необоротні капітальні активи) у тому числі при їх імпорті, з метою подальшого використання в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника податку.

Тобто, необхідною умовою для віднесення сплачених у ціні товарів (послуг) сум податку на додану вартість є факт придбання товарів та послуг із метою їх використання в господарській діяльності.

З огляду на викладене, витрати для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток, а також податковий кредит для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на додану вартість мають бути фактично здійснені і підтверджені належним чином складеними первинними документами, що відображають реальність господарської операції, яка є підставою для формування податкового обліку платника податків.

Водночас, за відсутності факту придбання товарів чи послуг або в разі, якщо придбані товари чи послуги не призначені для використання у господарській діяльності платника податку, відповідні суми не можуть включатися до складу витрат для цілей оподаткування податком на прибуток або податкового кредиту з податку на додану вартість навіть за наявності формально складених, але недостовірних документів, або сплати грошових коштів.

Журавель М. В.

Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, докторант кафедри адміністративного і господарського права, кандидат юридичних наук

ОЗНАКИ ПРАВОВИХ АКТІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Серед загальної системи вимог до правових актів державного управління (підзаконність, офіційність, правомочність, імперативність та належне юридичне оформлення) розглянемо лише ті, що належать до групи